

388/1991 Sb.

ZÁKON

České národní rady

ze dne 10.zář 1991

o Státním fondu životního prostředí České republiky

Změna: 334/1992 Sb.
Změna: 254/2001 Sb.
Změna: 482/2004 Sb.
Změna: 346/2009 Sb.
Změna: 227/2009 Sb.
Změna: 239/2012 Sb.
Změna: 250/2014 Sb.
Změna: 41/2015 Sb.
Změna: 367/2017 Sb.
Změna: 113/2018 Sb.
Změna: 261/2021 Sb.
Změna: 481/2024 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

- (1) Zřizuje se Státní fond životního prostředí České republiky (dále jen "Fond").
- (2) Fond je jinou státní organizací. ¹⁾ Rozsah činnosti Fondu stanoví statut.
- (3) Správcem Fondu je ministerstvo životního prostředí (dále jen "ministerstvo").
- (4) V čele Fondu je ředitel; na jeho výběr, jmenování a odvolání se přiměřeně použijí ustanovení zákona o státní službě o výběru, jmenování a odvolání vedoucího služebního úřadu v jiném správním úřadu.
- (5) O poskytování prostředků z Fondu rozhoduje ministr životního prostředí (dále jen „ministr“).
- (6) Zřizuje se Rada Fondu, kterou jmenuje ministr jako svůj poradní orgán.
- (7) Činnost Rady Fondu se řídí jednacím řádem, který schvaluje ministr.
- (8) Rada Fondu posuzuje zejména
 - a) zásadní otázky tvorby a užití prostředků Fondu,
 - b) roční rozpočty příjmů a výdajů Fondu,
 - c) navržená opatření a jejich zabezpečení prostředky Fondu.
- (9) Rada Fondu posuzuje dále návrhy na poskytnutí prostředků z Fondu a doporučuje ministrovi výši čerpání pro jednotlivé konkrétní případy, přičemž vychází ze zásad ochrany životního prostředí České republiky.
- (10) Rada Fondu schvaluje účetní závěrku Fondu sestavenou k rozvahovému dni.
- (11) Ministerstvo rozhodnutí ministra o použití prostředků Fondu zveřejňuje.
- (12) Ve věcech správy daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění spadajících do působnosti Fondu je Fond podřízen ministerstvu.

§ 1a

zrušen

§ 2

- (1) Příjmy Fondu tvoří zejména
 - a) poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,²⁾
 - b) poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší, ³⁾

- c) poplatky podle zákona o odpadech, 4)
- d) odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu ve výši stanovené zákonem o ochraně zemědělského půdního fondu,
- e) poplatky za skutečný odběr podzemních vod⁶⁾ ve výši 50 % jejich celkového objemu,
- f) úhrady odváděné do státního rozpočtu za vydobyté nerosty,
- g) pokuty uložené orgány správce Fondu a Českou inspekci životního prostředí⁷⁾ za porušení předpisů a opatření k ochraně životního prostředí,
- h) peněžní příjmy z postihu žadatelů za neoprávněné použití nebo zadržetí prostředků Fondu,
- i) dotace ze státního rozpočtu,
- j) podíly na výnosu daní,
- k) úvěry od právnických osob,
- l) příspěvky od tuzemských a zahraničních právnických a fyzických osob,
- m) další příjmy stanovené obecně závaznými právními předpisy v jednotlivých úsecích životního prostředí.

(2) Pro finanční hospodaření Fondu se zřizuje samostatný bankovní účet.

(3) Z pokut uvedených v odstavci 1 písm. g) připadá 50 % do rozpočtu obce, v jejímž katastru došlo k porušení předpisů; to neplatí pro pokuty uložené v blokovém řízení^{7a)}. Obec zajistí účelové využití tohoto příjmu k ochraně životního prostředí.

§ 2a

Rozpočet Fondu

Fond sestavuje na každý rozpočtový rok návrh svého rozpočtu nejméně v rozsahu celkových příjmů a celkových výdajů a předkládá jej vládě vždy do 30. září. Vláda předkládá návrh rozpočtu Fondu po případných změnách, které v něm provede, spolu s návrhem státního rozpočtu na tentýž rok ke schválení Poslanecké sněmovně. Fond v návrhu svého rozpočtu stanoví své celkové výdaje jako částku, kterou mu oznámil příslušný správce kapitoly podle zvláštního zákona.^{7b)} V rámci této částky v něm stanoví též částku, kterou se bude podílet na financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie.

§ 3

(1) Prostředky Fondu lze použít na

- a) podporu investičních a neinvestičních akcí právnických osob, fyzických osob a organizačních složek státu souvisejících s ochranou a zlepšováním životního prostředí,
- b) podporu programu výzkumu, vývoje, výroby a zavádění vhodných technologií a akcí vědeckotechnického rozvoje v oblasti životního prostředí,
- c) podporu činností souvisejících s ekologickými funkcemi vodních toků a vodních ploch,
- d) podporu monitorování složek životního prostředí a ekologických procesů,
- e) úhradu splátek a úroků za půjčky poskytnuté Fondu,
- f) podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí,
- g) úhradu nákladů spojených s činností Fondu schválených v rámci rozpočtu Fondu.

(2) Podporou se pro účely tohoto zákona rozumí dotace, subvence, půjčky, záruky, převzetí závazku a další pomoc právnickým osobám, fyzickým osobám a organizačním složkám státu.

§ 4

(1) Na poskytnutí prostředků z Fondu není právní nárok.

(2) Prostředky z Fondu se poskytují žadatelům za podmínek stanovených statutem a směrnicí. Základním principem je objektivní posouzení žádosti z hlediska ekologické a ekonomické výhodnosti a celoplošných zájmů.

(3) Žadatel předkládá žádost o podporu Fondu. Není-li výzvou k předkládání žádostí o poskytnutí podpory stanoveno jinak, je součástí žádosti o podporu odborný posudek, který doplní Fond vlastním stanoviskem. Žádost o podporu posuzuje Rada Fondu.

(4) Poskytnuté prostředky z Fondu musí být vráceny zpět do Fondu, jestliže nebyly použity v souladu s podmínkami

určenými podle odstavce 2 nebo jestliže účel pro poskytnutí prostředků odpadl.

(5) Pro vydání rozhodnutí, kterým je žádost podle odstavce 3 zcela zamítnuta, nebo kterým je žádost zčásti vyhověno a ve zbytku je zamítnuta, se přiměřeně použijí ustanovení právního předpisu upravujícího poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu.

(6) Informační systém Fondu (dále jen „Informační systém“) je informačním systémem veřejné správy a jeho správcem je Fond. Informační systém se využívá pro zabezpečení činností a procesů souvisejících zejména

- a) se schvalováním a kontrolou správnosti plateb podpory,
- b) s prováděním plateb podpory,
- c) se zaúčtováním plateb podpory,
- d) s doručením žádosti o podporu a
- e) s doručením rozhodnutí ministra v řízení o poskytnutí podpory, žádostí o platbu, změnových hlášení, předběžných výsledků administrativních kontrol, informací a dalších dokumentů v administraci podpory.

(7) Žádost o podporu a další podání učiněné prostřednictvím Informačního systému nevyžaduje podepsání elektronickým podpisem.

(8) Fond doručuje písemnost elektronicky. Osobě, která má zpřístupněnu datovou schránku, Fond doručuje písemnost elektronicky podle jiného právního předpisu¹¹⁾, v ostatních případech doručuje písemnost prostřednictvím Informačního systému, přičemž v těchto případech pro doručování platí odstavec 9.

(9) Dokument podle odstavce 6 písm. e) se považuje za doručení okamžikem, kdy se do Informačního systému přihlásí žadatel nebo jím pověřená osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění v rámci informačního systému přístup k dokumentu.

(10) Nepřihlásí-li se do Informačního systému žadatel nebo jím pověřená osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument vložen do Informačního systému, považuje se tento dokument za doručení posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.

§ 4a

(1) Fond zveřejňuje informace o poskytnutých finančních prostředcích nebo zárukách jako otevřená data ve smyslu zvláštního zákona¹⁰⁾, a to v rozsahu

- a) jméno a příjmení či název příjemce,
- b) identifikační číslo osoby příjemce, je-li přiděleno,
- c) obec, ve které má příjemce sídlo či místo pobytu,
- d) výše poskytnutých prostředků a údaj o tom, jaká částka byla dosud vyplacena,
- e) účel, na který jsou prostředky určeny, včetně odkazu na úplnou dokumentaci programu, jsou-li prostředky poskytnuty v rámci programu,
- f) datum vydání rozhodnutí či uzavření smlouvy o poskytnutí prostředků,
- g) informace o tom, že bylo rozhodnuto o porušení rozpočtové kázně na straně příjemce, nebo došlo k pozastavení výplaty, krácení nebo vrácení finančních prostředků, a to včetně částky, které se toto opatření týká.

(2) Informace podle odstavce 1 se zveřejňují do 7 dnů od vydání rozhodnutí o poskytnutí prostředků, nevzdává-li se rozhodnutí, pak do 7 dnů od účinnosti právního jednání, kterým se prostředky poskytují. V případě podle odstavce 1 písm. g) se informace zveřejní do 7 dnů po právní moci příslušného rozhodnutí či účinnosti dohody. Informace musí zůstat zveřejněné nejméně po dobu 10 let.

(3) Brání-li jiný právní předpis zveřejnění určité informace způsobem podle odstavců 1 a 2, informace se tímto způsobem nezveřejní.

§ 5

Zůstatek finančních prostředků koncem kalendářního roku nepropadá.

§ 5a

(1) Na zaměstnance Fondu, kteří vykonávají činnosti uvedené v § 5 zákona o státní službě, se vztahuje zákon o státní službě.

(2) Fond se považuje za služební úřad. Za vedoucího služebního úřadu a služební orgán se považuje ředitel.

(3) Nadřízeným služebním úřadem Fondu je ministerstvo.

§ 6

Státní fond vodního hospodářství⁹⁾ a Fond ochrany ovzduší⁹⁾ se stávají dnem nabytí účinnosti tohoto zákona součástí Fondu.

§ 7

Zrušuje se § 4 písm. a) zákona ČNR č. 77/1969 Sb., o Státním fondu pro zúrodnění půdy, ve znění zákona ČNR č. 175/1982 Sb.

§ 8

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Ustanovení § 2 odst. 1 písm. d) a § 7 nabývají účinnosti dnem 1.1.1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl. IV zákona č. 239/2012 Sb.

Přechodné ustanovení

Schvalování účetní závěrky podle § 1 odst. 10 zákona č. 388/1991 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé provede za účetní období roku 2012.

Čl. XIII zákona č. 261/2021 Sb.

Přechodné ustanovení

Fond je povinen do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona zveřejnit způsobem uvedeným v § 4a informace o všech finančních prostředcích poskytnutých po 1. lednu 2018. Tyto informace musí zůstat zveřejněné nejméně po dobu 10 let.

1) § 62 písm. b) zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2) § 89 až 99 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

3) § 17 zákona č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami.

4) Zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech.

6) § 88 zákona č. 254/2001 Sb.

7) Např. zákon ČNR č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Zákon ČNR č. 311/1991 Sb., o státní správě v odpadovém hospodářství.

7a) § 84 až 86 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

7b) § 8b odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 482/2004 Sb.

8) Statut státního fondu vodního hospodářství (částka 13/1967 Ú. v. poř. č. 32).

9) Směrnice ze dne 21.11.1977 o hospodaření s účelovými prostředky ministerstva lesního a vodního hospodářství ČSR určenými k ochraně ovzduší (částka 22/1977 Věstníku MLVH ČSR).

10) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

11) Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.